

Metodika hodnotenia dopadu otvorených dát na vybrané oblasti spoločnosti

(záväzok č. 6 Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie
v Slovenskej republike na roky 2022 – 2024)

10.7.2023

Obsah

Úvod	3
Strategické materiály.....	4
Meranie dopadu otvorených dát	5
Dopad otvorených dát.....	5
Metodologické poznámky	6
Prístup, použitie a dopad otvorených dát.....	6
Spôsob merania.....	7
Prehľad indikátorov	9
Prehľad metrík a ich výpočet.....	12
Kategórie	12
Popis metrík.....	12
Zdroje údajov pre meranie.....	29
Plán na zavedenie monitorovania dopadu otvorených dát	30
Záver	31

Úvod

Metodika hodnotenia dopadu otvorených dát na vybrané oblasti spoločnosti (ďalej len „metodika“) slúži na vyhodnotenie dopadu otvorených dát na vybrané oblasti spoločnosti na Slovensku. Metodika vychádza z iných porovnateľných metodík¹, z publikácií, analýz a štúdií Európskeho dátového portálu², rebríčkov Open Data Maturity³ a OURdata⁴ a znalosti súčasného stavu otvorených dát na Slovensku (2023) a budúceho žiadaného stavu. Metodika sa pridrižiava Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy aktualizovanej v roku 2021⁵ a Strategickkej priority Otvorené dáta⁶.

Metodika sa zameriava najmä na sledovanie indikátorov, ktoré indikujú pozitívne spoločenské a ekonomické prínosy otvorených dát a taktiež na sledovanie indikátorov, ktoré podľa dostupnej literatúry vedú k zhodnoteniu otvorených dát. Hlavnými zdrojmi údajov do metodiky sú analytika centrálného portálu otvorených dát, informácie publikované na metodickom portáli otvorených dát, prieskumy pre používateľov otvorených dát, dátových kurátorov a pre subjekty, ktoré vytvárajú pridanú hodnotu nad otvorenými dátami, analytické štúdie dopadu otvorených dát a zoznam použití (use casov) otvorených dát.

Metodika prihliada aj na existenciu tzv. high-value datasetov, v súvislosti s prijatím Vykonávacieho nariadenia Komisie, ktorým sa stanovuje zoznam konkrétnych súborov údajov s vysokou hodnotou a podmienky ich uverejňovania a opakovaného použitia⁷, ktorých použitie a dopad sú osobitne sledované.

¹ Metodika pro vypracování analýzy dopadu otevřených dat do prostředí ČR

Zdroj: <https://data.gov.cz/kodi/v%C3%BDstupy/C3V10.pdf>

Duomenų Atvėrimo Poveikio Vertinimo Metodika

Zdroj:

https://ivpk.lrv.lt/uploads/ivpk/documents/files/Poveikio%20vertinimo%20metodika_%20Projektas.docx

² <https://data.europa.eu/en/publications/>

³ <https://data.europa.eu/en/publications/open-data-maturity/2022>

⁴ <https://www.oecd.org/gov/digital-government/policy-paper-ourdata-index-2019.htm>

⁵ <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/narodna-koncepcia-informatizacie-verejnej-spravy-nikvs/index.html>

⁶ https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2018/10/SP_Otvorene_udaje_schvalena-2.pdf

⁷

<https://wiki.vicpremier.gov.sk/download/attachments/101825369/vykonavacie%20nariadenie.pdf?version=1&modificationDate=1674820278593&api=v2>

Strategické materiály

Národná koncepcia informatizácie verejnej správy (aktualizovaná v roku 2021) prijatá uznesením vlády SR č. 763/2021 z 14.12.2021 pomenúva ako problematickú oblasť limitovaný dopad otvorených dát: „**Na centrálnej platforme data.gov.sk prevládajú štatistické údaje, ktoré nemajú taký potenciál využitia v oblasti kontroly verejnej správy, alebo vytvárania nových IT riešení a aplikácií, ktoré by podporovali ekonomický rast a digitálnu ekonomiku**“. Zároveň obsahuje v strategickej prioritě Otvorené údaje viaceré aktivity, ktorých cieľom je napomôcť väčšiemu dopadu otvorených dát:

- Zabezpečenie, aby otvorené údaje predstavovali aktívnu dátovú množinu údajov aj pre výkon verejnej správy,
- Publikovanie datasetov s vysokou hodnotou na opätovné použitie bezplatne a prostredníctvom API,
- Publikovanie verejnosťou žiadaných prioritných datasetov a zavedenie monitorovania úrovne využívania otvorených údajov,
- Poskytovanie metodickej, edukačnej, osvetovej, motivačnej a technickej podpory pre celú verejnú správu vrátane sprístupnenia technických riešení, ktoré môžu využívať na publikovanie dát,
- Podpora dostupnosti výskumných údajov prijatím vnútroštátnych politík a príslušných opatrení zameraných na zabezpečenie voľnej dostupnosti údajov výskumu financovaného z verejných zdrojov (ďalej len „politiky otvoreného prístupu“) v súlade so zásadou „štandardnej otvorenosti“⁸ a so zásadami FAIR,
- Aplikovanie odporučených metodík, nástrojov, štandardov, princípov správy a rozvoja otvorených údajov meraných Európskou komisiou Indexom vyspelosti otvorených údajov (ODMI) v každom členskom štáte EU.

⁸ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/78/20200501>

Meranie dopadu otvorených dát

Dopad otvorených dát

Zverejňovanie otvorených dát nemá byť samoučelné, ale má pozitívne vplývať na spoločnosť a vytvárať ekonomické a sociálne hodnoty. Otvorené dáta zlepšujú transparentnosť, vytvárajú nové ekonomické príležitosti a nové služby pre občanov, podporujú vznik inovácií. Rôzne medzinárodné organizácie a projekty predpokladajú dopady otvorených dát v týchto oblastiach:

[Open Data's Impact - The GovLab \(odimpact.org\)](http://odimpact.org):

Zlepšenie vlády

- boj proti korupcii
- zvýšenie transparentnosti
- zlepšenie verejných služieb

Zapájanie občanov

- informovanejšie rozhodovanie
- nové formy sociálnej mobilizácie

Vytváranie príležitostí

- inovácie
- vytváranie ekonomického rastu
- vznik pracovných miest

Riešenie verejných problémov

- riešenie problémov založené na dátach
- zapojenie občanov založené na dátach

[Benefity otvorených dát pre výskumníkov \(vybrané\)](#)

- Umožnenie väčšieho prístupu k údajom a otvorenie možností stavať na verejne dostupných údajoch a vytvárať z nich nový výskum,
- Efektívnejšia a rýchlejšia práca vďaka zdieľaniu a analýze údajov v reálnom čase,
- Uľahčenie výskumu naprieč disciplínami a podpora spolupráce.

[Index vyspelosti otvorených údajov \(Open data maturity index\)](#):

- Sociálna oblasť
- Politická oblasť
- Ekonomická oblasť
- Environmentálna oblasť

Na základe týchto analýz pod dopadom otvorených dát rozumieme pozitívne dopady na rôzne oblasti spoločnosti, ktoré sú spojené so spracovaním otvorených dát do formy analýz, aplikácií, dashboardov, máp, vizualizácií a ďalších produktov, ktoré pozitívne vplyvajú na spoločnosť napr. zvýšením povedomia a informovanosti o dôležitých témach, pozitívnymi ekonomickými vplyvmi, zvýšením efektivity, transparentnosti, zúčtovateľnosti apod.

Metodologické poznámky

Neexistuje jednotná európska či svetová metodika posudzovania dopadu otvorených dát. Každá krajina si vytvára vlastnú metodiku či spôsob zisťovania tohto dopadu.

Problémov pri meraní dopadu otvorených dát je viacero. Otvorené dáta sa môžu využívať v každej oblasti života, či už ide o vzdelávanie, činnosť a rozhodovanie verejnej správy, podnikanie, činnosť neziskových, výskumných či akademických organizácií. Ide preto o veľmi komplexný problém, ktorý je ťažké objektívne zjednodušiť do merateľných a vypočítateľných indikátorov.

Otvorené dáta sú oblasť informatizácie, ktorá sa rýchlo rozvíja najmä v súvislosti so zlepšovaním výkonu a kapacity výpočtových systémov. Na to sa snaží reagovať európska, ale aj slovenská legislatíva. Zvýšenie výkonu výpočtových systémov zlepšujú možnosti zverejňovania a spracovania otvorených dát, čím sa výrazne zvyšuje potenciál otvorených dát.

Pri meraní dopadu otvorených dát si v mnohých prípadoch nevieme pomôcť ani štatistickými zisťovaniami či inými súčasnými verejne dostupnými informáciami a množstvo vstupov je nutné zisťovať rozhovormi so zainteresovanými aktérmi, čo je časovo a organizačne náročné.

Priame meranie dopadu otvorených dát a nimi vytvorených hodnôt je preto veľmi problematické až nereálne.⁹ Metodika sa preto snaží do istej miery priamo merať hodnoty vytvorené s pomocou otvorených dát (napr. počet aplikácií, vizualizácií) a taktiež nepriamo merať indikátory, ktoré podľa dostupnej literatúry v dlhšom časovom horizonte vedú k lepšiemu využívaniu potenciálu otvorených dát (napr. počet stiahnutí datasetov, vzdelávanie v oblasti digitálnej gramotnosti, počet akcií, workshopov a hackathonov propagujúcich využívanie otvorených dát).

Prístup, použitie a dopad otvorených dát

Európsky dátový portál vo svojej analýze k meraniu použitia a dopadu open data portálov vychádza z predchádzajúcich prác, ktoré skúmajú metódy merania najmä ekonomického dopadu otvorených dát. Tieto práce sú založené na modeli CAF – „Common Access Framework“ – spoločný projekt viacerých celosvetových inštitúcií, ktorého cieľom je štandardizácia merania otvorených dát.¹⁰

Model CAF obsahuje 3 základné kategórie:¹¹

Prístup – akt prístupu k dátam v strojovo spracovateľnom formáte,

⁹ Metodika pro vypracování analýzy dopadu otevřených dat do prostředí ČR , s. 7 Zdroj:

<https://data.gov.cz/kodi/v%C3%BDstupy/C3V10.pdf>

¹⁰ Sustainability of (Open) Data Portal Infrastructures Measuring Use and Impact of Portals, s. 8 Zdroj:

https://data.europa.eu/sites/default/files/sustainability-data-portal-infrastructure_1_measuring-use-impact.pdf

¹¹ Sustainability of (Open) Data Portal Infrastructures Measuring Use and Impact of Portals, s. 9 Zdroj:

https://data.europa.eu/sites/default/files/sustainability-data-portal-infrastructure_1_measuring-use-impact.pdf

Použitie – vytvorenie informácie z dát, na základe ktorej môže byť urobené rozhodnutie,

Dopad – rozhodnutie urobené na základe informácie.

Tento model poukazuje na to, že dopad nie je oddelený od použitia a prístupu. **Aby mali otvorené dáta dopad, musia byť prístupné a využívané.** To znamená, že sledovať a zlepšovať je nutné aj samotné zverejňovanie otvorených dát a jeho kvalitu, ktorá má priamy vplyv na využiteľnosť.¹²

Každá z kategórií obsahuje tiež niektoré atribúty, ktoré je vhodné merať. V prípade prístupu sú to najmä technické, sociálne, právne, praktické a kvalitatívne atribúty. V prípade použitia nás zaujíma kto a ako používa otvorené dáta. Napokon v prípade dopadu je skúmaný dopad na sociálnu, enviromentálnu, politickú (vládnú) a ekonomickú (komerčnú) oblasť.

Spôsob merania

Metodika vychádza z modelu CAF, kedy člení kategórie merania na:

Názov kategórie	Počet indikátorov	Počet bodov	Váha
Prístup	7	100	23%
Použitie	15	236	54%
Dopad	5	86	18%
Data governance	2	24	5%
Spolu	29	446	100%

Do štruktúry kategórií bola pridaná aj kategória Data governance¹³, ktorá zisťuje či sú otvorené dáta zverejňované systematicky. To znamená, či existuje plán zverejňovania a či sú dodržiavané povinnosti uložené zákonmi a nariadeniami vlády (napr. publikačné minimum štátnej správy).

Systém merania je rozdelený na 3 úrovne. Indikátory popisujú meranú veličinu. Ku každému indikátoru je priradená jedna metrika, ktorá presne definuje ako je daný indikátor meraný. Ku každej metrike je priradený istý počet bodov. Indikátory sa radia do kategórií.

¹² Úrad splnomocnenca vlády SR každoročne vypracováva a zverejňuje Analýzu zverejňovania datasetov ústredných orgánov štátnej správy na portáli otvorených dát: https://www.minv.sk/?ros_vsetky-spravy&sprava=analyza-zverejnenych-datasetov-ustrednych-organov-statnej-spravy-za-rok-2022-dostupna-na-pripomienkovanie

¹³ Data governance podľa OECD: „Správa údajov sa vzťahuje na rôzne opatrenia vrátane technických, politických, regulačných alebo inštitucionálnych ustanovení, ktoré ovplyvňujú údaje a ich cyklus (vytváranie, zhromažďovanie, uchovávanie, používanie, ochrana, prístup, zdieľanie a vymazávanie) naprieč oblasťami politiky a organizačnými a národnými hranicami.“ Zdroj: <https://search.oecd.org/digital/data-governance/>

Dopad otvorených dát (celkový počet bodov)

|

Kategórie

|

Indikátory

|

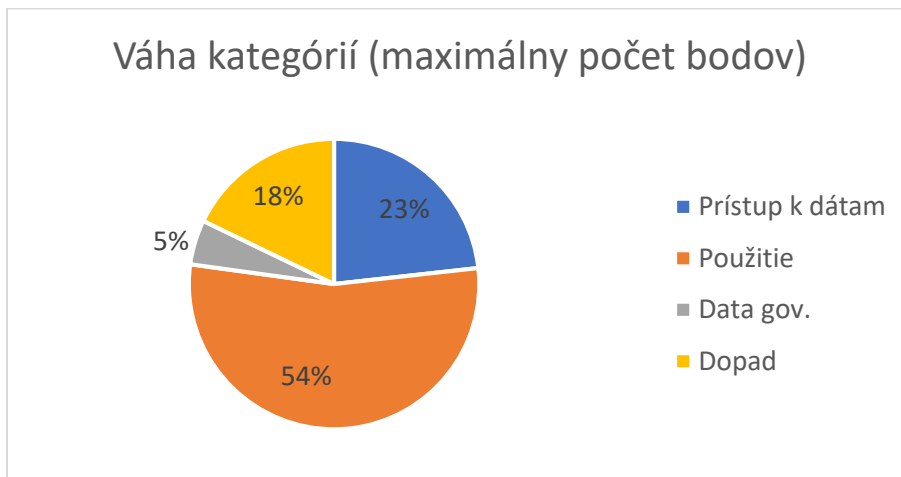
Metriky

Prehľad indikátorov

P. č.	Kategória	Indikátor Metrika	Maximálny počet bodov	Váha v rebríčku
1	Prístup	Používatelia portálu Počet používateľov (rast)	12 bodov	2,7%
2	Prístup	Používatelia portálu podľa krajov Počet používateľov podľa krajov (priemerný rast)	12 bodov	2,7%
3	Prístup	Spokojnosť s portálom Spokojnosť s portálom	20 bodov	4,5%
4	Prístup	Spokojnosť s kvalitou dát Spokojnosť s kvalitou dát	20 bodov	4,5%
5	Prístup	Počet stiahnutí Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API (rast)	12 bodov	2,7%
6	Prístup	Počet stiahnutí podľa tém Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API podľa tém (priemerný rast)	12 bodov	2,7%
7	Prístup	Počet stiahnutí HVD Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API - HVD (rast)	12 bodov	2,7%
8	Použitie	Úroveň opakovaného použitia 1 Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API k počtu používateľov (rast)	12 bodov	2,7%
9	Použitie	Úroveň opakovaného použitia 2 Podiel používateľov ktorí spracovávajú otvorené dáta	12 bodov	2,7%
10	Použitie	Úroveň opakovaného použitia HVD Podiel používateľov ktorí spracovávajú otvorené dáta HVD	12 bodov	2,7%
11	Použitie	Komunikácia s používateľmi otvorených dát Podiel OVM, ktoré komunikujú s používateľmi	20 bodov	4,5%
12	Použitie	Vzdelávanie používateľov a producentov otvorených dát Počet novopublikovaných alebo aktualizovaných článkov alebo modulov e-learningu	12 bodov	2,7%
13	Použitie	Vzdelávanie zamestnancov štátnej správy Počet zrealizovaných školení pre pracovníkov štátnej správy na centrálnej úrovni	12 bodov	2,7%
14	Použitie	Mapovanie príkladov použitia a opakovaného použitia	24 bodov	5,4%

		Počet novovzniknutých príkladov použitia otvorených dát		
15	Použitie	Mapovanie príkladov použitia a opakovaného použitia HVD Počet novovzniknutých príkladov použitia otvorených dát na základe HVD	12 bodov	2,7%
16	Použitie	Stretnutia PS Počet zrealizovaných stretnutí pracovnej skupiny Otvorené dáta	12 bodov	2,7%
17	Použitie	Vyriešené podnety na zverejnenie dát Počet vyriešených podnetov na zverejnenie otvorených dát	12 bodov	2,7%
18	Použitie	Vyriešené podnety na zlepšenie kvality dát Počet vyriešených podnetov na kvalitu dát	12 bodov	2,7%
19	Použitie	Zverejnenie najžiadanejších datasetov a API Podiel najžiadanejších datasetov, ktoré boli zverejnené vo formáte otvorených dát	48 bodov	10,8%
20	Použitie	Počet zorganizovaných akcií na podporu otvorených dát Počet zorganizovaných akcií (hackathony, konferencie, semináre, workshopy)	12 bodov	2,7%
21	Použitie	Záverečné práce VŠ využívajúce otvorené dáta Počet záverečných prác, ktoré využívajú otvorené dáta (rast)	12 bodov	2,7%
22	Použitie	Zapojenie poskytovateľov otvorených dát do ich zhodnocovania Podiel OVM, ktoré vytvorili analýzu, vizualizáciu alebo aplikáciu z otvorených dát	12 bodov	2,7%
23	Data Governance	Plán zverejňovania otvorených dát Podiel OVM, ktoré majú aktualizovaný plán zverejňovania otvorených dát	12 bodov	2,7%
24	Data Governance	Publikačné minimum Podiel OVM, ktoré zverejňujú datasety podľa publikačného minima štátnej správy	12 bodov	2,7%
25	Dopad	Štúdie dopadu otvorených dát Počet štúdií nie starších ako 7 rokov, ktoré mapujú dopad otvorených dát	20 bodov	4,5%
26	Dopad	Správa o dopade otvorených dát Vypracovanie každoročnej správy o dopade otvorených dát na vybrané oblasti za predchádzajúce obdobie	30 bodov	6,7%

27	Dopad	Prieskum dopadu otvorených dát – NGO Identifikovanie dopadov otvorených dát na vybrané oblasti - zrealizovanie prieskumu NGO	12 bodov	2,7%
28	Dopad	Prieskum dopadu otvorených dát – SŠ/VŠ Identifikovanie dopadov otvorených dát na vybrané oblasti - zrealizovanie prieskumu SŠ/VŠ	12 bodov	2,7%
29	Dopad	Prieskum dopadu otvorených dát – firmy Identifikovanie dopadov otvorených dát na vybrané oblasti - zrealizovanie prieskumu pre firmy	12 bodov	2,7%
		Spolu	446 bodov	

Prehľad metrík a ich výpočet

Kategórie

Kategória Prístup

Cieľom kategórie je zistiť, či majú používatelia prístup k dátam, mieru, v akej k nim prístupujú (prehliadanie, sťahovanie) a spokojnosť používateľov s prístupom k dátam.

Kategória Použitie a opakované použitie

Cieľom kategórie je zistiť, či a ako používatelia používajú otvorené dáta. Predmetom zisťovania sú tiež rôzne aktivity, ktoré majú podporiť použitie dát (vzdelávanie, akcie, stretnutia, atď.). Táto kategória má v hodnotení metodiky najvyššiu celkovú váhu najmä z dôvodu obtiažnej merateľnosti dopadu a z dôvodu existencie viacerých opatrení a aktivít ktoré vedú k využívaniu otvorených dát.

Kategória Data governance

Cieľom kategórie je zistiť, či OVM¹⁴ publikujú otvorené dáta systematicky (či si tvoria plány, či využívajú publikačné minimum).

Kategória Dopad

Cieľom kategórie je zistiť aký je dopad otvorených dát na vybrané oblasti spoločnosti.

Popis metrík

Kategória Prístup

Cieľom kategórie je zistiť, či majú používatelia prístup k dátam, mieru, v akej k nim prístupujú (prehliadanie, sťahovanie) a spokojnosť používateľov s prístupom k dátam.

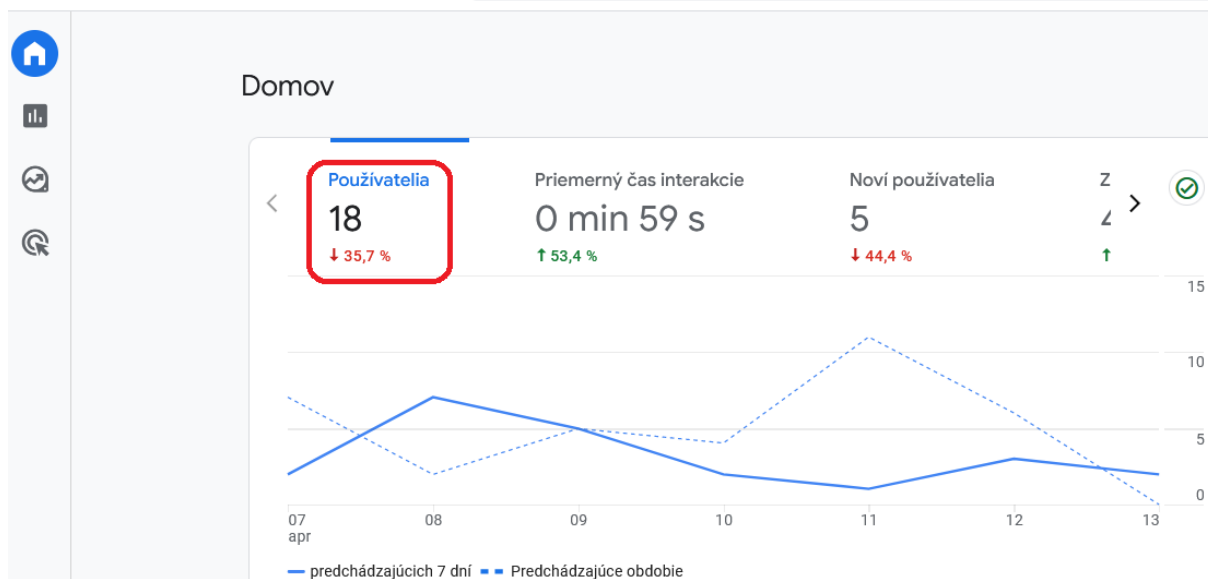
Metrika 1 Počet používateľov (rast)

Cieľom metriky je zistiť koľko používateľov navštívilo národný portál otvorených dát a či toto číslo rastie, klesá alebo stagnuje.

Spôsob výpočtu:

Metrika je zisťovaná z analytickej služby (Google Analytics) a pod. Berú sa do úvahy všetky návštevy z ľubovoľných zariadení (mobilné, desktopové, iné) používateľov zo Slovenska aj zo zahraničia.

¹⁴ https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_organy-verejnej-moci

Obrázok 1 Príklad zistenia počtu používateľov z Google Analytics

$(\text{Počet_používateľov} - \text{Počet_používateľov_minulý_rok}) / \text{Počet_používateľov_minulý_rok}$

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

Metrika 2 Počet používateľov podľa krajov (priemerný rast)

Cieľom metriky je zistiť, či sa všetky kraje SR rovnomerne podieľajú na používaní otvorených údajov.

Spôsob výpočtu:

Metrika je zisťovaná z analytickej služby (Google Analytics) a pod. Berú sa do úvahy všetky návštevy z ľubovoľných zariadení (mobilné, desktopové, iné) používateľov zo Slovenska.

Región	Používatelia	Noví používatelia	Relácie s interakciou	Miera interakcie	Relácie s interakciou na používateľa	Priemerný čas interakcie	Počet udalostí Všetky udalosti
	450 100 % z celku	367 100 % z celku	288 100 % z celku	44,31 % Priem. 0 %	0,64 Priem. 0 %	0 min 43 s Priem. 0 %	100
1 Bratislava Region	113	109	169	64,75 %	1,50	2 min 13 s	
2 Trenčín Region	43	43	12	27,27 %	0,28	0 min 11 s	
3 (not set)	29	29	3	10 %	0,10	0 min 00 s	
4 North Carolina	26	4	3	11,54 %	0,12	0 min 05 s	
5 Ohio	24	24	0	0 %	0,00	0 min 00 s	
6 Zilina Region	24	24	11	42,31 %	0,46	0 min 10 s	
7 County Dublin	21	7	4	19,05 %	0,19	0 min 05 s	
8 Presov Region	21	18	14	48,28 %	0,67	0 min 33 s	
9 Kosice Region	17	17	3	15 %	0,18	0 min 01 s	
10 Iowa	16	7	4	25 %	0,25	0 min 05 s	

Obrázok 2 Príklad zistenia počtu používateľov podľa krajov z Google Analytics

Pre každý kraj sa vypočíta:

$(\text{Počet_používateľov} - \text{Počet_používateľov_minulý_rok}) / \text{Počet_používateľov_minulý_rok}$

Následne sa z týchto čísel vypočíta priemer.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

Metrika 3 Spokojnosť s portálom

Cieľom metriky je zistiť spokojnosť používateľov otvorených dát s centrálnym portálom otvorených dát.

Spôsob výpočtu:

Spokojnosť sa zisťuje dotazníkom, ktorý je umiestnený na centrálnom portáli otvorených dát na dobre viditeľnom mieste, vhodná je tiež propagácia dotazníka pomocou dostupných kanálov MIRRI. Dotazník sa môže používateľom objaviť aj pomocou vyskakovacieho okna. Cieľom dotazníka je zistiť spokojnosť používateľov otvorených dát, teda používateľov, ktorí sťahujú a prehliadajú otvorené dáta. Na zistenie spokojnosti sa použije otázka: **Ako hodnotíte centrálny portál otvorených dát (prístupnosť, ponúkané funkcie, prehľadnosť)?**

Možnosti:

- Veľmi spokojný (hodnota 4)
- Skôr spokojný (hodnota 3)
- Skôr nespokojný (hodnota 2)
- Veľmi nespokojný (hodnota 1)

e) Nevieť odpovedať (neberie sa do úvahy)

Z hodnôt všetkých zozbieraných odpovedí sa vypočíta priemerná hodnota.

Spôsob bodovania:

priemerná hodnota	počet bodov
3,5 – 4	20 bodov
3 - 3,4	15 bodov
2 - 2,9	10 bodov
1,4 – 1,9	5 bodov
1 - 1,5	0 bodov

Metrika 4 Spokojnosť s kvalitou dát

Cieľom metriky je zistiť spokojnosť používateľov otvorených dát s kvalitou dát na centrálnom portáli otvorených dát.

Spôsob výpočtu:

Spokojnosť sa zisťuje dotazníkom, ktorý je umiestnený na centrálnom portáli otvorených dát na dobre viditeľnom mieste, vhodná je tiež propagácia dotazníka pomocou dostupných kanálov MIRRI. Dotazník sa môže používateľom objaviť aj pomocou vyskakovacieho okna. Cieľom dotazníka je zistiť spokojnosť používateľov otvorených dát, teda používateľov, ktorí sťahujú a prehliadajú otvorené dáta. Na zistenie spokojnosti sa použije otázka: **Ako hodnotíte kvalitu otvorených dát na centrálnom portáli otvorených dát (rozsah zverejňovania, strojovú spracovateľnosť, aktuálnosť dát, kvalitu metadát)?**

Možnosti:

- f) Veľmi spokojný (hodnota 4)
- g) Skôr spokojný (hodnota 3)
- h) Skôr nespokojný (hodnota 2)
- i) Veľmi nespokojný (hodnota 1)
- j) Nevieť odpovedať (neberie sa do úvahy)

Z hodnôt všetkých zozbieraných odpovedí sa vypočíta priemerná hodnota.

Spôsob bodovania:

priemerná hodnota	počet bodov
3,5 - 4	20 bodov
3 - 3,4	15 bodov
2 - 2,9	10 bodov
1,4 – 1,9	5 bodov
1 - 1,5	0 bodov

Metrika 5 Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API (rast)

Cieľom metriky je zistiť či používatelia sťahujú dáta z národného portálu otvorených dát a či počet stiahnutí datasetov rastie, klesá alebo stagnuje.

Spôsob výpočtu:

Metrika je zisťovaná z analytickej služby (Google Analytics) a pod. Berú sa do úvahy všetky návštevy z ľubovoľných zariadení (mobilné, desktopové, iné) používateľov zo Slovenska a všetky stiahnutia, ktoré sú zaznamenané.

$(\text{Počet_stiahnutí} - \text{Počet_stiahnutí_minulý_rok}) / \text{Počet_stiahnutí_minulý_rok}$

Spôsob bodovania:

Výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

Metrika 6 Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API podľa tém (priemerný rast)

Cieľom metriky je zistiť, či sa všetky témy rovnomerne podieľajú na sťahovaní datasetov z národného portálu otvorených dát. Niektoré témy sú prirodzene populárnejšie ako iné, čo pramení z využiteľnosti datasetov a z výskumov Európskeho dátového portálu¹⁵. Cieľom národného portálu by však malo byť posilňovať všetky témy, ktoré majú potenciál dopadu.

Spôsob výpočtu:

Metrika je zisťovaná z analytickej služby (Google Analytics) a pod. Berú sa do úvahy všetky návštevy z ľubovoľných zariadení (mobilné, desktopové, iné) používateľov zo Slovenska a všetky stiahnutia, ktoré sú zaznamenané.

Datasety sú zaradené do tém. Spočíta sa počet stiahnutí a prístupov k API v každej téme. Vyberie sa **8 tém s najväčším počtom stiahnutí a prístupov k API**.

Pre každú tému sa vypočíta:

$(\text{Počet_stiahnutí} - \text{Počet_stiahnutí_minulý_rok}) / \text{Počet_stiahnutí_minulý_rok}$

Následne sa z týchto čísel vypočíta priemer.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

¹⁵ Reusing Open Data: A study on companies transforming Open Data into economic & societal value, s. 26
Zdroj: https://data.europa.eu/sites/default/files/re-using_open_data.pdf

Metrika 7 Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API - HVD (rast)

Cieľom metriky je zistiť či používatelia sťahujú datasety s vysokou pridanou hodnotou (HVD) podľa Smernice Európskeho parlamentu a rady EÚ 2019/1024 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora z národného portálu otvorených dát a či počet stiahnutí datasetov rastie, klesá alebo stagnuje.

Spôsob výpočtu:

Metrika je zisťovaná z analytickej služby (Google Analytics) a pod. Berú sa do úvahy všetky návštevy z ľubovoľných zariadení (mobilné, desktopové, iné) používateľov zo Slovenska a všetky stiahnutia, ktoré sú zaznamenané. Berú sa do úvahy iba datasety a API, ktoré sú označené príznakom HVD.

$(\text{Počet_stiahnutí_HVD} - \text{Počet_stiahnutí_HVD_minulý_rok}) / \text{Počet_stiahnutí_HVD_minulý_rok}$

Spôsob bodovania:

Výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

Kategória použitie a opakované použitie

Cieľom kategórie je zistiť, či a ako používatelia používajú otvorené dáta. Predmetom zisťovania sú tiež rôzne aktivity, ktoré majú podporiť použitie dát (vzdelávanie, akcie, stretnutia, atď.).

Metrika 8 Počet stiahnutí datasetov a prístupov k API k počtu používateľov (rast)

Cieľom metriky je zistiť mieru použitia/znovupoužitia datasetov a API, teda približne koľko stiahnutí a prístupov k API zodpovedá jednému používateľovi.

Spôsob výpočtu:

Metrika je zisťovaná ako podiel súčtu stiahnutí datasetov a prístupov k API (Metrika č. 6) a počtu používateľov (Metrika č. 1). Výsledok je priemerný počet stiahnutí datasetov a prístupov k API na 1 používateľa.

$\text{Počet_stiahnutí_na_používateľa} = \text{Počet_stiahnutí} / \text{Počet_používateľov}$

$(\text{Počet_stiahnutí_na_používateľa} - \text{Počet_stiahnutí_na_používateľa_minulý_rok}) / \text{Počet_stiahnutí_na_používateľa_minulý_rok}$

Spôsob bodovania:

Výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

Metrika 9 Podiel používateľov ktorí spracovávajú otvorené dáta

Cieľom metriky je zistiť, či aký podiel používateľov ďalej využíva otvorené dáta.

Spôsob výpočtu:

Údaje sa zisťuje dotazníkom, ktorý je umiestnený na centrálnom portáli otvorených dát na dobre viditeľnom mieste, vhodná je tiež propagácia dotazníka pomocou dostupných kanálov MIRRI. Dotazník sa môže používateľom objaviť aj pomocou vyskakovacieho okna. Na zistenie podielu používateľov, ktorí používajú otvorené dáta sa použije otázka: **Použili ste za posledný rok otvorené dáta dostupné na portáli napr. pre vlastnú informovanosť, pre ďalšie spracovanie, pre vstup do svojich projektov, pri svojej práci?**

Možnosti:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Neviem odpovedať (neberie sa do úvahy)

Z hodnôt všetkých zozbieraných odpovedí sa vypočíta podiel odpovedí áno na všetkých odpovediach.

Spôsob bodovania:

Je v poriadku, že určitý podiel používateľov portálu nebude používať otvorené dáta, lebo na to nemajú čas, vzdelanie, potrebu alebo sa na portál dostali náhodou. Kvôli tomu od hranice 60% počet bodov nerastie.

Výsledok	počet bodov
60%-100%	12 bodov
50%-60%	10 bodov
40%-50%	8 bodov
30%-40%	6 bodov
20%-30%	4 bodov
10%-20%	2 bodov
1%-10%	1 bod
0%-1%	0 bodov

Metrika 10 Podiel používateľov ktorí spracovávajú otvorené dáta HVD

Cieľom metriky je zistiť aká je miera využívania datasetov s vysokou pridanou hodnotou (HVD) podľa Smernice Európskeho parlamentu a rady EÚ 2019/1024 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora.

Spôsob výpočtu:

Údaje sa zisťuje dotazníkom, ktorý je umiestnený na centrálnom portáli otvorených dát na dobre viditeľnom mieste, vhodná je tiež propagácia dotazníka pomocou dostupných kanálov MIRRI. Dotazník sa môže používateľom objaviť aj pomocou vyskakovacieho okna. Cieľom dotazníka je zistiť spokojnosť používateľov otvorených dát, teda používateľov, ktorí sťahujú a prehliadajú otvorené dáta. Na zistenie podielu používateľov, ktorí používajú otvorené dáta sa použije otázka: **Použili ste za posledný rok otvorené dáta s vysokou pridanou hodnotou dostupné na portáli napr. pre vlastnú informovanosť, pre ďalšie spracovanie, pre vstup do svojich projektov, pri svojej práci?** Ďalej sa vymenujú príklady takýchto datasetov.

Možnosti:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Neviem odpovedať (neberie sa do úvahy)

Z hodnôt všetkých zozbieraných odpovedí sa vypočíta podiel odpovedí áno na všetkých odpovediach.

Spôsob bodovania:

Je v poriadku, že určitý podiel používateľov portálu nebude používať otvorené dáta, lebo na to nemajú čas, vzdelanie, potrebu alebo sa na portál dostali náhodou. Kvôli tomu od hranice 60% počet bodov nerastie.

Výsledok	počet bodov
60%-100%	12 bodov
50%-60%	10 bodov
40%-50%	8 bodov
30%-40%	6 bodov
20%-30%	4 bodov
10%-20%	2 bodov
1%-10%	1 bod
0%-1%	0 bodov

Metrika 11 Podiel OVM, ktoré komunikujú s používateľmi

Cieľom metriky je zistiť, či OVM komunikujú s používateľmi a akým spôsobom.

Spôsob výpočtu:

Údaje sa zisťujú dotazníkom, ktorý je zasielaným dátový kurátorom. Na zistenie sa použije otázka:

Komunikuje s používateľmi otvorených dát jedným z nasledujúcich spôsobov (možno označiť viacero odpovedí)?

- Prostredníctvom hackathonov¹⁶
- Na seminároch a workshopoch
- Individuálnymi konzultáciami
- Zberom podnetov na nové datasety
- Používame iný spôsob komunikácie (uved'te aký)

Za OVM ktoré komunikuje s používateľmi bude uznané OVM, ktoré označí aspoň jednu z odpovedí. Odpoveď musí byť podporená dodatočnými informáciami.

¹⁶ Hackathon (tiež známy ako hack day, hackfest, datathon hacking maratón) je udalosť, na ktorej sa ľudia zapájajú do rýchleho a kolaboratívneho programovania alebo vymýšľania nápadov k vopred danému problému/problémom počas relatívne krátkeho časového obdobia, napríklad 24 alebo 48 hodín. (zdroj: <https://en.wikipedia.org/wiki/Hackathon>, upravené)

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
71%-100%	20 bodov
61%-70%	17,5 bodov
51%-60%	15 bodov
41%-50%	12,5 bodov
31%-40%	10 bodov
21%-30%	7,5 bodov
11%-20%	5 bodov
1%-10%	2,5 bodov
0%-1%	0 bodov

Metrika 12 Počet novopublikovaných alebo aktualizovaných článkov alebo modulov e-learningu

Cieľom metriky je zistiť aké sú možnosti vzdelávania pre používateľov a poskytovateľov otvorených dát pomocou e-learningu a článkov na portáli otvorených dát.

Spôsob výpočtu:

Články a moduly, ktoré vznikli za posledné obdobie (štandardne 1 rok) sa spočítajú ručne na adresách centrálného portálu otvorených dát a metodického portálu. Okrem počtu je tiež vhodné sledovať návštevnosť e-learningu (napr. videí a článkov) a túto informáciu porovnávať po rokoch.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
21 a viac	12 bodov
16-20	9 bodov
11-15	6 bodov
6-10	3 bodov
1-5	1,5 bodov
0	0 bodov

Metrika 13 Počet zrealizovaných školení pre pracovníkov štátnej správy na centrálnej úrovni

Cieľom metriky je zistiť aké vzdelávacie aktivity boli usporiadané pre používateľov a poskytovateľov otvorených dát.

Spôsob výpočtu:

Vzdelávacie aktivity sa spočítajú ručne, podľa evidencie vedenej Dátovou kanceláriou MIRRI. Počítajú sa vzdelávacie aktivity, ktoré boli uskutočnené za posledné obdobie (štandardne 1 rok).

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
11 a viac	12 bodov
6-10	8 bodov
1-5	4 bodov
0	0 bodov

Metrika 14 Počet novovzniknutých príkladov použitia otvorených dát

Cieľom metriky je zmapovať počet a základné informácie o príkladoch použitia otvorených dát – analýzach, dashboardoch, vizualizáciách, aplikáciách, atď. vytvorených používateľmi otvorených dát.

Spôsob výpočtu:

Počet je zisťovaný na základe zoznamu príkladov použitia otvorených dát, ktorý je priebežne aktualizovaný. Príklady do zoznamu sú pridávané na základe podnetov používateľov na portáli otvorených dát, e-mailom alebo na základe podnetov dátových kurátorov. Do metriky sú zahrnuté príklady pridané za posledné 2 roky.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
11 a viac	24 bodov
6-10	16 bodov
1-5	8 bodov
0	0 bodov

Metrika 15 Počet novovzniknutých príkladov použitia otvorených dát na základe HVD

Cieľom metriky je zmapovať počet a základné informácie o príkladoch použitia otvorených dát – analýzach, dashboardoch, vizualizáciách, aplikáciách, atď. vytvorené používateľmi otvorených dát na základe datasetov s vysokou hodnotou podľa Smernice Európskeho parlamentu a rady EÚ 2019/1024 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora.

Spôsob výpočtu:

Počet je zisťovaný na základe zoznamu príkladov použitia otvorených dát, ktorý je priebežne aktualizovaný. Príklady do zoznamu sú pridávané na základe podnetov používateľov na portáli otvorených dát, e-mailom alebo na základe podnetov dátových kurátorov. Do metriky sú zahrnuté príklady pridané za posledné 2 roky.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
5 a viac	12 bodov
3-4	8 bodov
1-2	4 bodov
0	0 bodov

Metrika 16 Počet zrealizovaných stretnutí pracovnej skupiny Otvorené dáta

Cieľom metriky je zistiť koľko sa uskutočnilo stretnutí pracovnej skupiny Lepšie údaje, podskupina Otvorené dáta. Na tejto pracovnej skupine sa s dátovými kurátormi a expertami preberajú dôležité míľniky implementácie otvorených dát ako sú štandardy, projekty, dátová interoperabilita a podobne.

Spôsob výpočtu:

Počet je zisťovaný na základe zoznamu zasadnutí zverejnenom na metodickom portáli otvorených dát. Počítajú sa usporiadané PS za posledné obdobie (štandardne 1 rok).

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
4 a viac	12 bodov
3	9 bodov
2	6 bodov
1	3 bodov
0	0 bodov

Metrika 17 Počet vyriešených podnetov na zverejnenie otvorených dát

Cieľom metriky je zistiť či OVM reagujú na podnety od používateľov otvorených dát na zverejnenie dát.

Spôsob výpočtu:

Podnety môžu byť doručené prostredníctvom portálu otvorených dát alebo e-mailom. Ak nie je OVM jasné o aké dáta podnet žiada, kontaktujú odosielateľa podnetu pre zistenie bližších informácií. Podnety by mali byť transparentne zverejňované na centrálnom portáli otvorených dát spolu so stavom (v realizácii, vyriešené, atď.). Počítajú sa podnety vyriešené za posledné obdobie (štandardne 1 rok).

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
4 a viac	12 bodov
3	9 bodov
2	6 bodov
1	3 bodov
0	0 bodov

Metrika 18 Počet vyriešených podnetov na kvalitu dát

Cieľom metriky je zistiť či OVM reagujú na podnety používateľov otvorených dát na kvalitu datasetov.

Spôsob výpočtu:

Podnety môžu byť doručené prostredníctvom portálu otvorených dát alebo e-mailom. Ak nie je OVM jasné akého problému sa podnet týka, kontaktujú odosielateľa podnetu pre zistenie bližších informácií. Podnety by mali byť transparentne zverejňované na centrálnom portáli otvorených dát spolu so stavom (v realizácii, vyriešené, atď.) Počítajú sa vyriešené podnety za posledné obdobie (štandardne 1 rok).

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
11 a viac	12 bodov
6-10	8 bodov
1-5	4 bodov
0	0 bodov

Metrika 19 Podiel najžiadanejších datasetov a API, ktoré boli zverejnené vo formáte otvorených dát

Cieľom metriky je zistiť či sú zverejnené datasety a API, ktoré vyšli z prieskumu po najžiadanejších datasetoch a API¹⁷. Tieto datasety sú žiadané, existuje dopyt po ich zverejnení, čo je dobrý predpoklad toho, aby z nich vznikali ďalšie použitia, ktoré dosiahnu dopad.

Spôsob výpočtu:

Počet_zverejnených_datasetov_a_API / Počet_podnetov_na_zverejnenie

Berú sa do úvahy všetky realizované prieskumy do minulosti.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
71%-100%	48 bodov
61%-70%	42 bodov
51%-60%	36 bodov
41%-50%	30 bodov
31%-40%	24 bodov
21%-30%	18 bodov
11%-20%	12 bodov
1%-10%	6 bodov
0%-1%	0 bodov

Metrika 20 Počet zorganizovaných akcií (hackathony, konferencie, semináre, workshopy)

Cieľom metriky je zistiť, či sú organizované akcie na podporu komunity otvorených dát a zhodnocovania otvorených dát (napr. hackathony, webináre, konferencie, workshopy atď.).

Spôsob výpočtu:

Berú sa do úvahy všetky akcie, ktorých cieľom je podpora otvorených dát (napríklad v prípade hackathonov musí hackathon pracovať aj s otvorenými dátami). Počítajú sa akcie zorganizované za posledné obdobie (štandardne 1 rok).

¹⁷ <https://datalab.digital/prieskum-najziadanejsich-datasetov/>

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
11 a viac	12 bodov
6-10	8 bodov
1-5	4 bodov
0	0 bodov

Metrika 21 Počet záverečných prác, ktoré využívajú otvorené dáta (rast)

Cieľom metriky je zistiť, či sú otvorené dáta využívané v záverečných prácach na vysokých školách.

Spôsob výpočtu:

Informácie o záverečných prácach sú zisťované z Centrálného registra záverečných a kvalifikačných prác prevádzkovaného CVTI. Berú sa do úvahy všetky záverečné práce, ktoré v názve, abstrakte alebo kľúčových slovách obsahujú základ slova „otvorené dáta“ alebo „open data“. Počítajú sa záverečné práce obhájené za posledný uplynutý rok.

$$\frac{(\text{Počet_záverečných_prác} - \text{Počet_záverečných_prác_minulý_rok})}{\text{Počet_záverečných_prác_minulý_rok}}$$

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
>25%	12 bodov
5% až 25%	9 bodov
-5% až 5%	6 bodov
-5% až -25%	3 bodov
< - 25%	0 bodov

Metrika 22 Podiel OVM, vytvorili analýzu, vizualizáciu alebo aplikáciu z otvorených dát

Cieľom metriky je zistiť či OVM využívajú otvorené dáta pre vlastné interné alebo zverejnené analýzy/aplikácie/vizualizácie. Dáta, ktoré sú podkladom musia byť zverejnené ako otvorené. Počítajú sa vizualizácie, aplikácie alebo iné produkty vytvorené za posledné 2 roky.

Spôsob výpočtu:

Údaje sa zisťuje dotazníkom, ktorý je zasielaným dátový kurátorom na OVM. Na zistenie sa použije otázka: **Vytvorili ste za posledné 2 roky s pomocou otvorených dát analýzu/vizualizáciu/aplikáciu/dashboard?** OVM musí odpoveď podporiť fungujúcim URL, v prípade že ide o verejnú vizualizáciu/aplikáciu. Spočíta sa podiel takýchto OVM zo všetkých OVM, ktoré odpovedali na dotazník.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
71%-100%	12 bodov
61%-70%	10,5 bodov
51%-60%	9 bodov
41%-50%	7,5 bodov
31%-40%	6 bodov
21%-30%	4,5 bodov
11%-20%	3 bodov
1%-10%	1,5 bodov
0%-1%	0 bodov

Kategória Data governance

Cieľom kategórie je zistiť, či OVM publikujú otvorené dáta systematicky (či si tvoria plány, či využívajú publikačné minimum).

Metrika 23 Podiel OVM, ktoré majú aktualizovaný plán zverejňovania otvorených dát

Cieľom metriky je zistiť či OVM aktualizujú každoročne plán zverejňovania datasetov.

Spôsob výpočtu:

Zverejnenie plánu sa zistí ručne na centrálnom portáli otvorených dát. Berie sa do úvahy plán za posledný uplynutý rok. Spočíta sa podiel OVM, ktoré majú zverejnené plány, zo všetkých OVM ktoré publikujú otvorené dáta na portáli otvorených dát.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
71%-100%	12 bodov
61%-70%	10,5 bodov
51%-60%	9 bodov
41%-50%	7,5 bodov
31%-40%	6 bodov
21%-30%	4,5 bodov
11%-20%	3 bodov
1%-10%	1,5 bodov
0%-1%	0 bodov

Metrika 24 Podiel OVM, ktoré zverejňujú datasety podľa publikačného minima štátnej správy

Cieľom metriky je zistiť či OVM publikujú pravidelne datasety podľa publikačného minima štátnej správy¹⁸.

Spôsob výpočtu:

¹⁸ <https://wiki.vicepremier.gov.sk/pages/viewpage.action?pageId=67152325>

Zverejnenie datasetov sa zistí na základe dát centrálného portálu otvorených dát. Aby bolo OVM uznané za OVM, ktoré zverejňuje datasety publikačného minima musí zverejňovať aspoň 70% datasetov na centrálnom portáli otvorených dát. Spočíta sa podiel OVM, ktoré zverejňujú datasety publikačného minima, zo všetkých OVM ktoré publikujú otvorené dáta na portáli otvorených dát.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
71%-100%	12 bodov
61%-70%	10,5 bodov
51%-60%	9 bodov
41%-50%	7,5 bodov
31%-40%	6 bodov
21%-30%	4,5 bodov
11%-20%	3 bodov
1%-10%	1,5 bodov
0%-1%	0 bodov

Kategória Dopad

Cieľom kategórie je zistiť aký je dopad otvorených dát na vybrané oblasti spoločnosti.

Metrika 25 Počet štúdií nie starších ako 7 rokov, ktoré mapujú dopad otvorených dát

Cieľom metriky je zistiť, či je analyzovaný dopad otvorených dát pomocou štúdií. Štúdie môže vytvárať štátna správa, ale tiež akademický či neziskový sektor.

Spôsob výpočtu:

Metrika sa určí na základe dostupných informácií – dotazníka zasielaného dátovým kurátorom, informácií Dátovej kancelárie a vyhľadávaním na webe.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
4 a viac	20 bodov
3	15 bodov
2	10 bodov
1	5 bodov
0	0 bodov

Metrika 26 Vypracovanie každoročnej správy o dopade otvorených dát na vybrané oblasti za posledné obdobie

Cieľom metriky je zistiť či bola vypracovaná a zverejnená správa o dopade otvorených dát na vybrané oblasti za posledné obdobie.

Spôsob výpočtu:

Správu vypracováva Dátová kancelária (prípadne v spolupráci s externými dodávateľmi).

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
Správa bola zverejnená	30 bodov
Správa nebola zverejnená (pri vytváraní prvej správy)	15 bodov
Správa nebola zverejnená	0 bodov

Metrika 27 Identifikovanie dopadov otvorených dát na vybrané oblasti - zrealizovanie prieskumu NGO

Cieľom metriky je identifikovať dopad otvorených dát vytvorený neziskovým sektorom pomocou prieskumu, ktorý sa realizuje každé 2 roky.

Spôsob výpočtu:

Z prieskumu bude zverejnená správa. Prieskum sa bude týkať vybraných neziskových organizácií identifikovaných Dátovou kanceláriou.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
Správa bola zverejnená	12 bodov
Správa nebola zverejnená	0 bodov

Metrika 28 Identifikovanie dopadov otvorených dát na vybrané oblasti - zrealizovanie prieskumu SŠ/VŠ

Cieľom metriky je identifikovať dopad otvorených dát tvorený VŠ/SŠ pomocou prieskumu, ktorý sa realizuje každé 2 roky.

Spôsob výpočtu:

Z prieskumu bude zverejnená správa. Prieskum sa bude týkať vybraných neziskových organizácií identifikovaných Dátovou kanceláriou.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
Správa bola zverejnená	12 bodov
Správa nebola zverejnená	0 bodov

Metrika 29 Identifikovanie dopadov otvorených dát na vybrané oblasti - zrealizovanie prieskumu pre firmy

Cieľom metriky je identifikovať dopad otvorených dát tvorený firmami pomocou prieskumu, ktorý sa realizuje každé 2 roky.

Spôsob výpočtu:

Z prieskumu bude zverejnená správa. Prieskum sa bude týkať vybraných firiem identifikovaných Dátovou kanceláriou.

Spôsob bodovania:

výsledok	počet bodov
Správa bola zverejnená	12 bodov
Správa nebola zverejnená	0 bodov

Zdroje údajov pre meranie

Uvedené zdroje slúžia k vypočítaniu metrík a určeníu bodových hodnôt. Je potrebné zabezpečiť, aby boli v maximálnej možnej miere používané totožné zdroje. V prípade nedostupnosti zdroja bude určený náhradný zdroj alebo bude príslušný indikátor a metrika vypustená (pri aktualizácii metodiky).

Metodika sa zameriava najmä na OVM, respektíve ústredné orgány štátnej správy, pokiaľ nie je uvedené inak. V niektorých prípadoch čerpá údaje aj od samospráv, v prípade ak majú dátového kurátora a venujú sa téme otvorených dát. Primárnymi kontaktnými bodmi pre ústredné orgány štátnej správy je dátový kurátor, pokiaľ je táto funkcia obsadená.

1. Analytika portálu

Analytický nástroj (napr. Google Analytics alebo iný) slúžiaci na monitorovanie návštevnosti národného portálu otvorených dát.

2. Prieskum používateľov portálu

Prieskum na webovej stránke národného portálu otvorených dát.

3. Prieskum dátových kurátorov

Prieskum zasielaný dátovým kurátorom na úrovni ústredných orgánov štátnej správy a samospráv, ktoré majú dátových kurátorov.

4. Portál

Národný portál otvorených dát (data.gov.sk).

5. Metodický portál

Metodický portál otvorených dát (wiki.vicemier.gov.sk/display/opendata).

6. Lokálne portály a lokálni dátoví kurátori

Lokálne portály otvorených dát – najmä obcí, miest, vyšších územných celkov a lokálni dátoví kurátori.

7. Centrálny register záverečných prác

Centrálny register záverečných a kvalifikačných prác prevádzkovaný CVTI (crzp.cvtisr.sk).

8. Prieskum najžiadanejších datasetov a API

Prieskum v minulosti realizoval Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (<https://datalab.digital/prieskum-najziadanejsich-datasetov/>).

9. Zoznam použitia otvorených dát

Zoznam použitia otvorených dát obsahuje zoznam analýz, dashboardov, vizualizácií, aplikácií vytvorených na základe otvorených dát. Zoznam spravuje Dátová kancelária MIRRI.

10. Prieskum dopadu otvorených dát

Prieskum pre firmy, akademické a neziskové organizácie.

11. Správa o dopade otvorených dát

Ide o pravidelnú správu, ktorá aplikuje túto metodiku a zhŕňa vývoj za posledné obdobie.

12. Analytické štúdie dopadu otvorených dát

Analytické štúdie môžu byť spracované rôznymi subjektami verejnej správy, akademickej či neziskovej sféry, prípadne poradenskými spoločnosťami (v prípade ak ide správu zahraničnej spoločnosti musí správa zahŕňať SR). Spravidla sa zameriavajú na konkrétnu oblasť dopadu.

Plán na zavedenie monitorovania dopadu otvorených dát

Táto metodika je súčasťou širšieho úsilia smerujúceho k monitorovaniu využívania a dopadu otvorených dát na Slovensku. Od týchto aktivít si sľubujeme lepšie pochopenie toho, ako vplývajú otvorené dáta na spoločnosť a ekonomiku, akú vytvárajú hodnotu a akými opatreniami je možné zvýšiť ich pozitívny vplyv a využiť ich potenciál. Okrem vypracovania tejto metodiky sú plánované aj ďalšie nasledovné aktivity:

- **Realizácia prieskumu používateľov národného portálu otvorených dát (ročne, do marca 202n¹⁹)**
Tento prieskum by mal zistiť nakoľko sú používatelia spokojní s portálom a kvalitou dát a aké nové funkcie či vylepšenia by na ňom uvítali.
- **Realizácia prieskumu dátových kurátorov (ročne, do marca 202n)**
Cieľom prieskumu je spolupracovať s dátovými kurátormi a informovať sa o ich aktivitách a využívaní nimi zverejňovaných údajov.
- **Realizácia prieskumu najžiadanejších datasetov a API (ročne, do marca 202n)**
V minulosti tento prieskum realizoval Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.
- **Vytvorenie a aktualizácia zoznamu použitia otvorených dát (use casov) (do marca 2024, priebežne)**
Tento zoznam by mal byť verejný. Nové použitia do neho môžu pridávať autori vizualizácií, aplikácií, dashboardov nad otvorenými dátami, dátoví kurátori, MIRRI.
- **Realizácia prieskumu dopadu otvorených dát (ročne, do marca 202n)**
Prieskum je plánovaný vo vytipovaných firmách, SŠ/VŠ, neziskových organizáciách.
- **Vytvorenie správy o dopade otvorených dát (ročne, do marca 202n)**
- **Zadefinovanie dopadu otvorených dát do strategických materiálov v oblasti informatizácie (čo najskôr)**
- **Vypracovanie analytických štúdií dopadu otvorených dát (ročne, do marca 202n)**

¹⁹ n=4,5,6,...

Záver

Táto metodika nastavuje množinu indikátorov a metrík, pomocou ktorých je možné vyhodnotiť dopad otvorených dát na spoločnosť. Tento pohľad je do istej miery zjednodušený, preto je potrebné v budúcich analýzach a správach okrem bodového hodnotenia aj popísať aktuálny stav, pozitívny a negatívny vývoj.

Metodika je konštruovaná tak, aby umožnila čo najviac objektívne a transparentné hodnotenie, ale zároveň aby bola ľahko pochopiteľná všetkým aktérom, ktorí pracujú s otvorenými dátami.

Problematika zverejňovania otvorených dát sa posúva míľovými krokmi dopredu, výzvami sú okrem využitia otvorených dát aj etické aspekty využívania dát a rešpektovanie práv a povinností s tým spojených. Dôležité pre zachovanie výpovednej hodnoty metodiky bude do budúcnosti ju aktualizovať v súlade s európskymi trendami a vývojom na Slovensku.